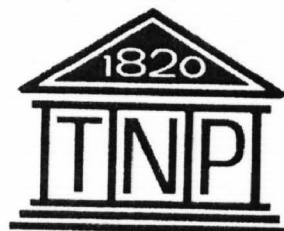

TOWARZYSTWO NAUKOWE PŁOCKIE BIBLIOTEKA IM. ZIELIŃSKICH

**PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE
COPYRIGHT RESERVED**

In hijs cartis determinatio q̄ de immaculata conceptione beate ac gloriose virginis dei genericis in scholis iuristarum huius florentissimi Studiij lipzenensis his diebus brevissime facta extitit corroboratur Ac nonnulla dicta per quemdam eiusdem determinationis emuluz tanq̄ frivola et temeraria ac iuri et veritati contraria ex indubitato veriusq; iuris fundamentō elidūtur ⁊ reprobātur.

Hain. 6101.

GW 5085

Acta in scholis iuristarū huius florentissimi studiū **L**i
 ptzenlis quadā in transcurso lectionis disputatiōe bre
 uissima & immaculata **C**ōceptione virginis gloriose
 vt dñs scholaribus daretur occasio plen⁹ de eo puncto contē
 plandi **A**ttento q̄ fm̄ philosophū dubitare pbabili⁹ de singu
 lis nō sit inutile putat **J**o. an. in c. **E**x multa de voto **E**t
 fm̄ aplm̄ om̄ia sunt probanda. et bonū est tenendū. vt in capi
Sancta romana ecclesia versi. **I**te scripta xv. dis. Superue
 nit quidā dicte disputationis emulus. qui hanc piaz sanctā et
 deuotaz opinionē. vicz. q̄ beata virgo sit a peccato originali p̄
 seruata. cōdemnare. nōnulla iuri et veritati contraria pone
 re. ac famā meam diminuere nō erubuit. **S**ed cū crudelis sit
 suā famam negligens xij. q. i. nolo. **E**t error cui non resistitur
 approbat. **E**t veritas. que non defensatur. opprimit. lxxxij. dis.
Error. **N**ec caret scrupulo societatis occulte. qui manifesto fa
 cinozi desinit obuiare c. **S**icut dignū de homicidi. lxxxvi. dis.
 facientis. **E**t ideo pro predicta opinione corroboranda. ac fa
 ma mea conseruanda. easdem prefati. emuli positiones impug
 nabo. **E**t licet is non mereatur honorē qui nō honorauit **J**ux
 ta illud **C**ur te habeo in principē qui me nō habes in Senato
 rem. xcij. dis. **E**sto. **E**t qui dicit quod vult audiat. que nō vult
 xij. q. i. **S**. hys ita v. **Q**uib⁹ aut. et fa. xxxij. q. vi. iniquū **S**cri
 ptum quoq̄ extitit. patere legem quā tuleris c. **L**ū om̄es de cō
 stitu. **I**tem qui incōsiderate loquit̄ sentiet mala v. q. v. **S**. fina.
Accedit etiā illud cathonis **T**u quoq̄ fac sile. rē **Q**uod id cū idē
 emulus. mibi nullā sibi ad hoc occasionē danti. in plurib⁹ im
 properet. et contra me infectiue om̄i postposita discretione loq̄
 tur. vt̄ ex suis claret positionibus. **N**ō attendens. q̄ non pro
 bzis sed ratione certandū sit le. **Q**uisquis **L**. de postulan. iij.
 q. viij. **S**. **S**i quis a deo immo taliter certans sue fame diminu
 tionē sustinebit. prout in dictis iuribus cōtinetur: hoc idem ad
 uersus eundem facere mibi liceret. per predicta **S**uo tamē ho
 a ij

noziſi quē habeat. Inquantū potero. Deferre decreui. honore autē
meo ſaluo. **L**ū ordinata charitas a ſeipſo incipiat de peni. diſ.
ſij. c. Qui vult et notaſt in l. preſes **L**. de ſeruitutib⁹. vnde pre
miſſa proteſtatione. q̄ ea que dicturus ſum. nō animo Inuiri
andi. ſed gratia dicte pie opinionis defendende. ac mei hono
ris cōſeruandi dicam. ad dicenda igitur eo ordine procedam.

In pzimis pziori mee pteſtationi inhero. q̄ p bec opinionem
illorum qui aſſerunt beatam et glorioſaz dei genitricem. in pec
cato originali conceptam. ac dictis Sanctoz patz. quozū pre
cibus defendi et adiuuari humiliter peto et deſidero. derogare
et preiudicare non velim.

Preterea **L**ū in principio ſuarū positionum. dictus emul⁹ po
nat me in hoc male dixiſſe. q̄ lata ſit excōmunicationis ſenten
tia contra eos. qui aliam ptem tanq̄ heretiſm in ſcholis condē
pnāt zc Ad hoc dico q̄ p̄nominatus emul⁹. dictā meā diſ
putationē incōſiderate perſpexerit. cū in ea nullibi reperiat **I**n
ſcholis. vt patet vnicuiq; eam recte intuenti. **E**x quo claret. q̄
temerarie idem. hāc meā diſputationez carpit. **E**t cū me ad p̄
ſatam diue memorie pape Sixti bullā ſeu extrauagantē remi
ſerim. put dñs ſcholaribus qui tūc in ſcholis fuere. et ex di
cta mea diſputatione aperte elicitur **E**a de re. nō plus nec mi⁹
q̄ in eadem bulla ſeu extrauagante continetur dixiſſe volui.
Ex quo ſequitur q̄ in prelibata mea diſputatione. quo ad ſen
ſentiā excōmunicationis in dicta bulla latam. **V**ideatur con
tineri id quod in ipſa bulla ſeu extrauagante ad quā eſt facta
relatio continetur **L**ū in ea ſcriptura que refert ſe ad aliam. vi
detur contineri id quod in alia. ad quā fit relatō continetur. vt
in l. **A**ſſe. toto. ff. de here. inſtituen. et in l. inſtitutio. ff. de con
di. inſtitu. et fa. nota. per bar. in l. **S**i ita ſcripſero. ff. de **C**on
di. et demonſtra. et per eundem 7 doc. in l. an̄t pzetor §. 1. ff. de
re iudica. **O**bid ceſſet dicta ipſi⁹ emuli friuola rep̄henſio. **E**t
dū p eundē emulū ſubijcit. q̄ doctrina beati thome ſit p eccliaz

71 3
approbata Hoc omnino negatur q̄ ei⁹ doctrina in ea parte sit
per ecclesiā approbata Qū contrariū constat ex prefata bulla
Immo idem emul⁹ p se fatetur saluū esse vnicuiq̄ tenere quā
velit partē Si modo doctrina beati thome in eo p̄cto foret p
ecclesiā approbata tūc alterā ptē tenere nō liceret. Preterea be
at⁹ bern· hanc partē piā tenet in sermone vltimo sup Salue
regina Qui loquēs ad glorioſissimā v̄ginēz ita inquit Anno
cēs fuisti ab originalib⁹ et actualibus peccat Nemo ita preter
te Et ex eo quod statim infert. q̄ nō viderim bullā. vel si viderim
zophistice pcedere volui Alterū aperte ptz eiusdē emuli in
discretio. Qū aut aperte p̄cesserim ex dicta p̄stat disputatione.

Expōit. dū idē me reprehendit circa descriptionē peccati origi
nalis asserēs eā fore imp̄tinentē ac insufficiētē Ad hoc r̄ndeo
q̄ osti. et io. an. post inno. in c. Maiores per me allegato. dicāt
q̄ peccatū originale sit quedā macula seu sozdes anime. quam
p̄traxit ex admixtione carnis corrupte. p̄pter quā quousq̄ in
baptismo lota sit. Indignū est hominē dei p̄spectui presentari.
Et hoc sentit etiā ibi. d. nico. alias panor. Immo idē D. nico.
in c. fi. de ferijs i prima colūp. dicit post quedā solennē mḡm
de ordine heremitaz sancti augustini Qū peccatū originale non
sit. nisi quidā reatus seu obligatio ad penā eternā. que puenit
ex peccato primoꝝ parentū. p quo ipse dicit se allegare bonum
tex. et nō. in c. firmissime de cōse. dis. iij. Et q̄ prefati doc. ita
in predictis iuribus ponant patet similiter ad oculū. vnicuiq̄
eorundē dicta recte intuenti Un̄ ea que de peccato originali in
predicta mea disputatione. dixi nō ex proprio capite sed ex di
ctis p̄fatorū doctoꝝ qui lumina et patres iuris appellantur colle
gi. Ex quo infertur. sepe dictū emulū. non me sed reuera dictos
dños doctozes viros vtiq̄ illustrissimos reprehendisse Quoz
honori ⁊ reuerētie. ab homīe sapiēti merito fuisset deferēdū. per
ea que le. et no. in c. Nolite xxi. dis.

Et ut pro dictorum dominorum doctorum honore cesset sua inepta reprehensio. scire debet idem emulus. aliquid diuersimode de scribi seu notificari posse a priori videlicet et a posteriori Et a propria diffinitione seu a sua quidditate Et ab allusione vocabuli Et etiam per suos effectus Juxta plene no. p. Bar. 7 doct. in l. 1. ff. de testamen. et in l. 1. ff. de acqui. possessio Insuper sciat quod omnis diffinitio in iure periculosa est. et plerumque fastidiosa. ut dicit jurisconsultus in l. Omnis diffinitio ff. de re. iuris. Et hinc est quod diffinitionem possessionis seu quid sit possessio etiam peritissimi doctores nesciuerunt ut dicit glo. in l. Stipulatio ista. §. hoc quoque ff. de verbo. obliga. Et inde est etiam. quod jurisconsultus capituli diminutionem perfecte non diffiniuit ut patet ex notatis per glo. in l. 1. ff. de capi. diminutio. Similiter beatus ambrosius penitentiam proprie non diffiniuit dicens in quodam sermone quadragesime penitentia est mala preterita plangere etc. ut habetur transumptiue in c. penitentia de peniten. dis. iij. Et ideo dicit ibi glo. quod id quod dicitur per beatum ambrosium potius sit effectus penitentiae quam diffinitio pro quo plura alia commilia possent adduci que causa breuitatis omitto Insuper sciat quod verba doctorum non debeant calumpnari neque captari. Sed potius iuari Argumeto. l. penult. ff. ad exhiben.

Rursus dum prenomiatus emulus asserit me pro parte affirmatiua duas rationes multum crude. et absque omni fundamento deduxisse et cetera. Hic iterum pungit et iniuriatur. Et cum dicta altricatio pro utraque parte longam subtilem. et maximam habeat materiam. Que ad iuristam principaliter non pertinet. Et ideo omnia fundamenta utriusque partis deducere non fuerit necessarium. Ob id de ea breuissime dixi. Alia circa materiam dicenda omnis theologis relinquens. Quod autem emulus iste loquatur in pluribus sine omni fundamento. patebit ex infradicendis Ad rationem quam ideus emulus pro parte affirmatiua sigillatim adducit. Respondeo Negando minorem. videlicet quod dicens beatam virginem nunquam habuisse aliquod peccatum dicat eandem equalis

fuisse puritatis cū christo. Plures enī sūt grad⁹ puritatis. Et
 ut ad ppositum sufficiat de duobus tantū loquar prim⁹ et po-
 tissim⁹ est esse mundū ab omī peccato et de iure et de facto et
 omnimodo a seipso et ex propria virtute Et ille competit chri-
 sto Secundus est esse immundū de iure mundū tamē de
 facto et perpetuo et semper. ⁊ ex speciali p̄rogatiua. a dño deo
 singulariter concessa. Hec enī puritas seu dignitas. quā quis
 habet per se. multo fortior et prestantior est q̄ illa. quam quis
 habet per alium. fa. l. j. et ij. ff. de offi. procon. Et quod nota.
 per Bar. in l. Quod principi. ff. de lega. ij. Et hunc sm gras-
 dum puritad. virgo gloriofa obtinuit Et q̄ idem scdus grad⁹
 sit ponibilis. patet auctoritate anselmi dicentis. deuit virg-
 nem gloriofam ea puritate nitere. qua sub deo nequit maior in-
 telligi Nec ex dictis duobus gradibus secund⁹ comprehendit-
 tur sub primo Cum illud sit potius et preferendum quod est
 de iure et de facto. q̄ illud quod est de facto tantum Similiter
 id est multo digni⁹. quod habetur a seipso. et ex ppria virtute.
 q̄ illud quod habetur ab alio. ⁊ ex gratia. vti naturalis docet
 ratio. Et qua ratione naturali aliquid pbari et firmari p̄t. vt
 in l. Scire s. sufficit. ff. de excusatio. tuto. et in c. scdo requiris.
 in fi. de appellatio. Ad alias auctoritates beati augustini.
 pro pte affirmatia exaduerso deductas. ē dicendū. q̄ sub huius
 modi v̄bis ḡnialibus beati augustini. gloriofissima dei genitrix.
 ob dei sui filij b̄ndicti honore. et ei⁹ ingentissimā excellētiāz nō
 pprehendatur. Vel potest dici. q̄ omnes puri. homines de iure.
 qz per viā p̄agationis et seminis ab adam libidinosē descende-
 rūt. ⁊ de facto peccauerūt. p̄ter beatā v̄ginē. que non peccauit
 neq; de facto peccatū originale cōtraxit. cū ab eodē p̄seruata
 fuerit qd tamē de iure contraxisset si ab eodem p̄seruata nō fu-
 isset Et qd dr solū christū nō peccasse. v̄z neq; de iure neq; de
 facto Et cū sit omnipotēs nullo modo peccare potuit. De ple-
 niori tñ solutiōe ad p̄dictas auctoritates faciēda. remitto ad do-
 minos theologos partem illam sectantes. a iij

Ad scđam rationē· que p̄ prelibatū emulū ad longū extēditur
 vicz q̄ om̄es hom̄es qui p̄ christū redēpti sūt· fuerūt sub aliq̄
 reatu· S̄z beata virgo fuit p̄ christū redēpta igit̄ zc̄· Dico q̄
 minor sit verissima Nā q̄ beata et glorioza dei genitrix fuerit
 per suū filium redempta de hoc nulli dubium· duplex em̄ repe-
 ritur redemptio fm̄ nōnullos theologos vicz p̄seruans et ele-
 uans· Preterea q̄ is cui fuit remissa pena infligenda· et sic q̄
 fuit p̄seruatus a pena· dicatur liberat⁹· patz ex his que le. 7 no-
 in l. 1. §. Si quis vltro· ff. de questio· et clarius in l. si. l. de ge-
 nera· aboli· Et cū filius dei dñs noster beatā virginem ob
 sui mortē quā in carne ab ea suscipienda· pati p̄ nostrz oīm sa-
 lute voluit p̄seruauerit a peccato originali Et ideo p̄ eā glorio-
 sam mortē· tūc tempore p̄ceptionis· et ab eterno p̄uisā· etiam
 suā matrē virginē gloriozā redemit Mors em̄ christi ex post ex-
 hibita· profuit beate virgini Nā ob eam· a peccato originali p̄-
 seruata fuit Et ita per mortē christi redempta 7 recōciliata· etiā
 fuit que mors tempore conceptionis fuit p̄uisa· et ex post ex-
 hibita· Et dū dicitur redemptio p̄supponit captiuitatem
 seu alienationē zc̄· Hoc faterer q̄ p̄supponat captiuitatē seu a-
 lienationē p̄teritam vel futurā Un̄ beata dei genitrix p̄ pctm̄
 originale in futurā captiuitatē seu alienationē incidisset· nisi ab
 eodem p̄seruata fuisset· Et filius dei dñs noster· ob sui glorio-
 sam mortē· tūc et ab eterno p̄uisam· et ex post exhibitā eā a pec-
 cato originali p̄seruauit Et ideo beata dei genitrix per mortem
 filij dei dñi nostri tūc p̄uisā et ex post exhibitā p̄seruata et redē-
 pta fuit· de quo plen⁹ dicendū· vt per dominos theologos hāc
 piā opinionem tenētes in tertio sētentiāz circa dis· iij·

Subiūgit dicit⁹ emul⁹ meā responsionē datā ad c. firmissime
 de conse. dis· iij· fore falsā· qđ dicit patere ex dic· c. firmissime vbi
 bt̄s august· nullū excipit nisi solū christū zc̄· Ad hoc re-
 spondeo· q̄ beatus augustin⁹ a regula in dic· c. firmissime tra-
 dita· dominū deū 7 saluatozē nostrz filiū dei expresse nō excipi

at nec esset opus eū excipere. cum sub dicta regula non includatur. dicit em̄ regula eiusdem canonis om̄ez hominē qui per cōcubitū viri et mulieris concipitur 2c̄. Sed certo certius ac verissimū est dominū nostrū filiū dei. nō per concubitū viri et mulieris. Sed de spiritus sancto conceptum c. 1. de summa. tri.

Expost dum idem emulus subūcit. Quod hec sit regula coronata i iure. q̄ exceptio factā i vno casu firmet regulā i om̄ib⁹ alijs nō exceptis 2c̄. Ad hoc dico q̄ licet exceptio firmet regulā in nō exceptuatis. nō tamē eā ampleat seu dilatat. vt faciat sub ea p̄prehēdi. que alias nō p̄prehendūtur. vt p̄bat tex. et ibi Bar in l. generali §. vxozī. ff. de vsufruc. lega. De quo etiā p̄ Bar in l. Quēsitū §. deniq; ff. de fundo. instruc. lega. Et ita apertissime constat meā responsionē nō fore falsā. sed immo rationi ⁊ veritati cōsonā. Nā dato q̄ dñs noster fili⁹ dei expresse a dic. regula exciperet. qd̄ tñ non est op⁹. vt sup̄. attamen ea exceptō non ampliaret regulā. vt faceret sub ea cōp̄hēdi. beatā ⁊ gloriosā dei genitricē. q̄ alias sub ea regula nō p̄hēditur. vtz ex dicta sanctorū de quib⁹ infra et ex rationib⁹ beati august. in suo opusculo de assūptiōe v̄gis eiusdē. Et ad auctoritatē beati augustini. dū dicit solū christū non habuisse peccatū originale. Et om̄es alios eo excepto habuisse. Neq; est solum christū non habuisse neq; de iure neq; de facto. Sed alij omnes p̄ter beatā virginem que de facto non habuit cum p̄seruata fuerit. nam ipsa de iure id contraxisset nisi p̄seruata fuisset. vt supra. Et ideo nego me respondisse contra iura. immo respondi s̄m iura que euidentissime disponunt. Quod scripture sint concordande scripturis. et q̄. Exceptio non ampliat regulam vt supra. deductum extitit. Et cum idem emulus mihi detrahēre intendat. per hoc q̄ dicit. ex hoc apparere me libzū beati augustini de natura et gratia nūc̄p̄ vidisse. Ad qd̄ aliud reuera p̄sunt hec verba nisi q̄ per ea qualis. et q̄ presumptuosus iste emulus sit in lucem deducatur. Et forte ipse est ille qui om̄es libros

Sancti augustini vidit **Et** circa hoc occurrit mihi istud dictū
vincentij qui in speculo doctrinali li. xvij. c. li. Ita inquit **Et**
nim tanta scripsit beatus augustinus vt non solum ab aliquo
toto vite sue tempore scribi. sed nec quidem possint lectione per
curri Huius enim librorum tractatum et epistolarum nu-
merus plus q̄ ad mille triginta extenditur. vt merito illud
ei dictum conueniat. mentitur qui se totum legisse fatetur **Hec**
vincentius **Et** est ille. qui suo tempore nunquā aliquem docto-
rum allegauit. cuius dictum originale. seu librum originale
prius non vidisset. **Et** si ille sit merito omnes laudabimus euz
Ego vero fateor me hominem corpore viribus memoria ⁊ in-
telligentia fragilem. Nec de eo quod mihi inest a natura. vere
cundor. Memor etiam illius omniuz habere memoriam ⁊ in
nullo peccare nō est humanitatis s; diuinitatis. vt in l. ij. §. **Et**
quid autem **l. de ve. iure enuclean. et nota. per glo. in c. por-**
recta de confirma. vii. vel inuti. Immo memoria hominis la-
bilis est. l. peregre. ff. de acqui. possess. et nota. in c. Tertio loco
de probatio. Et q̄ dicta auctoritas beati augustini qua caue-
tur. quod cum de peccatis agitur. nulla prozsus babeatur mē-
tio de beata virgine et cetera. Intelligatur nedum de peccato
actuali sed etiam originali. patet ad oculum ex sermone ultimo
beati Bernardi super salue vbi expresse hoc voluit In hys
verbis Ex omni inquit parte. hoc est ex parte originalis et ex
parte actualis peccati ⁊c. Ea de re idem emul⁹ nō mea. sed bea-
ti bern. dicta. carpere non verebatur. patet etiam ex predictis.
beatum bernardum prefatam piā ⁊ deuotaz sensisse opinionez
Et licz in epistola ad Lugdunēses canonicos aliter loqui vide-
atur. sed profecto si singula verba et sue rationes ibidem bene
et absq; cauillatione ponderata fuerint. tunc non de conceptio-
ne a iuationis quando eius anima fuit infusa corpori de qua
hic loquor. cum in ea conceptione fuerit preseruata a peccato
originali Sed de cōceptione carnis. q̄ per cōcubitū ⁊ concupis-
centiam facta fuit. loqui videtur. Et nego similitudinem addu-

Nam de c. Omnis etas xij. q. 7. non valere. Immo optime va-
 let et est bona similitudo Nam sicut beata virgo ab eadem re-
 gula intelligitur excepta. Et ita pari ratione censetur excepta a
 regula tradita in pzeal. c. firmissime Et cum subsequenter di-
 cat contrarium illius videlicet. q. persone excellentes a penis
 generalibus excipiantur apparere ex c. Cum quidam de iure
 iuran. Si vidisset ibi glo. 7. in fi. que dicit. q. in pena corpora-
 li puniuntur minores. et parcitur maioribus ac doct. scribentes
 tunc reperisset notata ibi. ad propositum meum per me bene fu-
 isse allegata. Et dum subijcit. q. in aliquibus casibus particu-
 laribus de quibus loquuntur iura per me allegata persone ex-
 cellentes ob sui honore et excellentiam sub generalibus disposi-
 tionib⁹ nō pprehēdātur. zc. Et si ita sit. tunc hoc contingēt
 ob certam specialitatis rationē. Lū in iure nulla sit specialitas
 seu casus specialis nisi ex aliqua ratione speciali p tex. in l. Jus
 singulare ff. de legi. Et in dictis casibus particularibus non da-
 tur alia specialitatis ratio. Nisi q. hoc sit ob dignitatem ⁊ ex-
 cellentiam Sed exploratissimi iuris existit. quod vbi est eadez
 ratio ibi et idem ius etiam singulare p tex. ad hoc optimū in c.
 Cum dilecta. ibi eiusdem equitatis similitudine de cōfir. vti vlt
 inuti. Ad quod l. illud quesitū ff. ad le. acqui. et tex. optim⁹ in
 l. Si solis L. de reuo. dona. qui probat illud haberi pro cauto
 et expreso. in quo habet locum eadem ratio. Hinc dicitur De
 ratio legis sit mens et anima legis. vt est tex. in l. Mulier. que
 ad hoc ponderat ibi Bar. ff. solu. matri. Unde ad proposituz
 tū eadem ratio vicz dignitatis et excellentie. ob quā persone ex-
 cellentes. sub generalibus dispositionib⁹ nō includātur. habeat
 locū in btā ⁊ glosa dei genitricis. Immo maior ratio. Lū ipsa
 post deū glosū cūca sancta sit sanctior dignior sublimior nobi-
 lior ⁊ splēdidior Et p pns ipsa ob sui ineffabile dignitatē et ex-
 cellētiā sub dispositionib⁹ generalib⁹ nō includitur p argumen-
 tū etiam a maiori. quod est validissimū in iure. vt in autentica
 Multomagis L. de epist. et cleri. Et in capit. Cum i cunctis

in p̄ncipi. de electio. cū simili. Et negatur om̄ino q̄ hec mea ratio ducat in errozē Et sua p̄tensa sequela videlicet q̄ alij excellentiores in ecclesia. deberent etiā esse exempti a generali pena. ex ea ratione minime sequitur. attēto q̄ excellentia et sanctitas alioz sanctorz patz. excellētie et sanctitati beate virginis dei genitricis nō equiparentur Nā. put ipse emul⁹ met fatetur et quēq; catholicū fateri oportet q̄ ipsa glorioza dei genitrix in gratia et sanctitate excellat om̄es puras creaturas. Hinc meruit a sancto Gabriele archangelo his v̄bis sacrosanctissimis saluari Ave gratia plena dñs tecū Et ideo nimiz. si ipsa a quibusdā generalib⁹ sub quib⁹ alij sancti patres. quātūcunq; excellentes includuntur excipiatur. p̄meruit em̄ hoc singularis sanctitas ei⁹ ⁊ singularis gratia. qua susceptiōe dei singularit̄ existimanda est digna. Nō immerito excipitur a quibusdā generalib⁹ vera estimatione. quā tanta p̄servauit gratia. et attollit dignitatis p̄rogatiua. Ob id de ea opt̄e in sancta ecclia dicitur felix nanq; es ⁊ omni laude dignissima qz ex te ortus est sol iustitie zc. Et itez Sancta et immaculata virginitas. quibus te laudib⁹ referā nescio. zc. Subiūgit insup idē emulus. q̄ ex eadē mea ratione sequeretur. q̄ beata virgo nūq; fuisse passa tristitias et dolores zc. Miror de tanta ipsius emuli p̄sūptione q̄ id inferre audeat Nāz licet dñs noster filius dei sit ver⁹ de⁹ ⁊ patri coeternus ⁊ substantialis coequalis ⁊ coom̄ipotens. tñ ob nostrā salutē hūanū corpus passibile suscepit et om̄es defectus nostros assūpsit. p̄ter peccatū ⁊ ignorantia. dolores ergo ⁊ tristitias. famē ⁊ sitim. ⁊ alias hūanas penalitates patiebat Et si in cruce mortu⁹ nō fuisse ad vitimū senio defecissz. put legit et nōt̄ in cle. 1. de sū. tri. Si mō creator oim̄ ⁊ sanct⁹ sctōz dolores ⁊ tristitias pass⁹ fuit Ergo nimiz qd̄ ⁊ eisdē v̄go inuiolata patiebatur. Immo p̄ eadē. seruata discretionē. anima nequaq; coinquinari potest. Qd̄ tamē in peccato originali cōtingit cū per ipm̄ anima coinquinetur et pene eterne obligetur

15 7
Et ideo decuit virginez gloriosā ab eodem peccato ob honore
et reuerentiā filij dei domini et saluatoris nostri. et nō a dolorib⁹
et tristitijs quib⁹ anima nō cōtaminat et mereri potest p̄serua
ri. Ea de re cessat dicta sequela p̄ ipsum emulū illata. Luz
ex separatis nō fiat illatio. l. si. ff. de Calūpniato. et l. papinia.
nus. ff. de minor. et l. Si marit⁹ et ibi bal. l. de dona. inter. vi
et xro. Sz ista sūt longe sepata. vitz pati dolores et tristitias.
et peccatū cōtrahere originale vt sup̄. Preterea nōnūq̄ punit̄
quis sine culpa. sed nō sine causa. Juxta ea que le. et no. in c.
Renouantes xxij. dis. et in c. ij. de constitu.

Insuper dū p̄ sepe dictū emulū annectit. q̄ p̄ hoc q̄ dādo alijs
solutionē ad dic. c. firmissime dixi eā esse dñoz theologoz hāc
ptem fouentiū facultati proprie multū detraxerim. zc. Ecce q̄
Impudice iste bon⁹ hō me itez pūgit. Ut aut idē intelligat
me per hoc proprie facultati nō detraxisse scire debet. q̄ iurista
potest allegare dicta theologoz. prout fa. glo. in de. j. de sū. tri.
vbi glo. in verbo vnitas dicit. Theologi dicūt. et in de. Si do
minū de reli. et venera. sancto. vbi glo. in verbo oratiōes alle
gat plures theologos. Ad idē glo. in de. j. de religio. domi. vbi
glo. in vbo hūilitatis. silit̄ plures allegat theologos. p̄ q̄ fa.
tex. in §. Logitatio. In verbo eloquioz. in autentico. vt iudi.
sine quo. suffra. Ubi probatur. q̄ auctoritates theologorum
possunt allegari tanquā leges. Qd et notat Bal. in autētica
Ad hec in ij. colump. l. de vsu. pro quo etiam fa. quod no.
tat Jo. Andre. in capi. Certificari. de Sepultu. vbi dicit q̄
cause ecclesiastice diffiniri possunt ex dictis sanctorum docto
rum. Similiter iurista potest allegare logicos. prout facit.
glo. in capi. Ut circa in verbo aliozum de elec. li. vi. Ubi
glo. in questione An indiffinita equipolleat vniuersali. Inter
alia dicit q̄ secundum logicos indiffinita equipollet vniuersa
li. In materia necessaria. Secus in materia contingentī
hinc est q̄ valeat argumentum in Jure: Si deducatur

per Silogismum iuxta notata per glo in l. j. ff. Si quis ius
dicens Nō obtempe. Itē iurista p̄t allegare puerbia vulgaria
vt ptz in c. Et si iudeos et quod ibi notat per io an de iudeis
et in l. Solent in fi. ff. de offi. pro consu. et in c. Quēadmoduz
de iure iuran. et fa. l. Si choruz §. j. ff. de lega. iij. Ubi iuriscō
sultus ex verbis senū rusticoꝝ argumentatur prout et nōt glo
in c. Lū in iuuentute de presūp. Item p̄t allegare dicta poeta
rū p̄ ea que le. et no. in l. Antantū. §. fi. et in l. sequen. ff. de rerū
diuisio. et ibi p̄ iaco. butri. Ex his claret q̄ ex nullo fundamen
to sed vtī p̄sumit ex quodā rancore. idem emulus. me proprie
facultati. multū detrabere dixerit. Cum per hoc eidem non de
traxerim. vt supra ostensum extitit.

Deinde idē emulus subiicit magis mihi honorificū fuisse. si fū
datis iuribus inhesissem. Et q̄ hacten⁹ nullū fidedignū priuile
giū de eo. q̄ beata et glōsa dei genitrix fuisset a peccato origi
nali preseruata. et in hoc in sua conceptione priuilegiata sit ostē
sum rē. Ad hoc dico. q̄ fū datis et apertissimis iurib⁹
adheserim. ⁊ rationes meas pbauerim. patet vnicuiq; ad ocu
lum ea iura sane intuenti. De qua autē ceptione loquat̄ beātus
bern. in epistola ad canonicos Lugdunenses sup̄ est expressus
de qua ⁊ beatus bonauentura loqui videtur. Ut autē
prenominato emulo fidedignū ostendat̄ priuilegiū. premitto.
q̄ parem vim habeant testes et instrumenta. vt est textus in
capitu. Cum iohannes de fide instrumen. et in l. In exercen
dis l. e. ti. Ad qd̄ tex. in c. foruz de ver. sig. vbi dicitur Qu
probatio testibus et fide tabularum constet.

Testes vero fidedignissimi huius verissimi priuilegij sunt hij.
Prim⁹ testis. Origenes. qui loquēs de beata virgine. p̄ hec
verba deponit Que neq; serpentis psuasione decepta. nec ei⁹
venenosis afflatibus infecta. Secund⁹ testis Sanct⁹ hierony
m⁹ ita deponens Nihil est cādozis. nihil est splendoris. nihil est

numinis·qđ nō resplendet in vīrgine glōsa Et itēz Quicqđ
 hūanis verbis dici potest min⁹ est a laude ei⁹ Et itēz ceteris p
 partes p̄stat gratia in maria vero toti⁹ se gratie plenitudo in-
 fudit et cōcludit· qđ gratia christi fuit plenissime in maria Tertius
 testis Beatus ambrosi⁹ ita deponens ¶ Hec est virgo in
 qua nec nodus originalis· nec cortex venialis peccati fuit·

Quartus testis ē anselm⁹ ita deponēs Si quid originalis pec-
 cati in propagatione matris dei extitit· Illud ppagantū· nō
 ppagate fuit· De⁹ em̄ inquit· castanee confert· vt inter spinas· ⁊
 a spinis remota cōcipiat alatur et formet Nō potuit hoc facere
 filius matri sue plane potuit et voluit· qđ si voluit ⁊ fecit Et
 idem nō putat vex esse amatozē v̄ginis qui celebrare respuit
 festū sue p̄ceptionis· Quint⁹ testis est ydelphonsus archiepiscopus
 toletan⁹· qui in hec verba deponit· Constat beatā vir-
 ginē ab om̄i peccato originali fuisse immunē· p̄ quā non soluz
 eue maledictio soluta est Verūetiaz b̄ndictio om̄ibus condona-
 ta Sext⁹ testis Beatus Cirillus· per hec verba deponēs p̄te
 filiū· temerariū est in maria v̄gine ponere culpā aliquā vl̄ pec-
 catū· Septimus testis· btūs bern⁹· Qui p̄ hec v̄ba deponit ca-
 ro virginis ex adam sumpta· maculas ade nō admisit Et itēz
 innocēs fuisti ab om̄ibus originalib⁹ et actualib⁹ peccatis·

Decim⁹ testis ē ille gloriofus sacri ordinis p̄dicatoz p̄nceps bea-
 tus dominic⁹ ita deponens Sicut p̄im⁹ adā fuit ex terra vir-
 gine et nūq̄ maledicta formatus· ita decuit in secūdo adā fieri
 Ecce optimū huius sancti viri testimoniū· qđ elicit ex dictione
 nūq̄ Nonus beatus thomas de aquino ita deponēs· Ma-
 ria ab omni peccato originali ⁊ actuali immunis fuit·

Decimus testis Richardus de sancto victore p̄ hec verba de-
 ponens· Nō decuit· vt caro marie qualicūq̄ foret obnoxia cul-
 pe· Sūt et plures alij huius sancte rei ⁊ pie op̄inionis tes-
 tes dignissimi· sacre pagine doctozes eximij· videlicet ille doc-
 tor subtilis pater scotus dñs Robertus episcopus litonensis·
 dñs petrus de candia postea factus papa· dñs franciscus ma-

ronis. ac ille christianissim⁹ doctor. dñs iohānes Berson Lā:
cellarius parisiensis et q̄plures alij. Potest insup etiā addu
ci p̄ teste sanct⁹ augustinus. qui cōtra iulianum li. v. dicit de
christo. q̄ nullū fecit peccatū maior existens. quia non habuit
oziginale peccatū puer existēs. p̄fecto em̄ peccatū maior fecissz
si paruul⁹ habuisset Nam p̄pterea nullus est hominū. p̄ter ips
sum qui peccatū nō fecerit grandioris etatis accessu. qz nullus
est hominū p̄ter ip̄m. qui peccatū nō habuerit. infantilis etatis
exortu. Hec ille. Ex quo aperte colligif q̄ quicūqz peccatū ozigi
nale habuerit. accessu grandioris etatis peccatū actuale cōmisit
Sed certū est q̄ virgo beata nullū actuale pctm̄ cōmisit. ergo
ipsa neqz habuit oziginale. Ex eadem auctoritate beati augu
stini posset etiā argui. q̄ beata v̄go peccatū actuale cōmisisset
cū dūtaret. christus dñs noster excipiat. igif r̄. quēadmodū ex
aduerso fuit deductū. Sed hoc est falsissimū. cū ipsa beata vir
go id non cōmiserit. Et ideo p̄cluditur. q̄ licet ab eadem aucto
ritate christus dūtaret excipiat. Nō tamē ex hoc sequit̄. q̄ btā
v̄go includat̄. Ob id idē dicendū in cōsimilib⁹ dictis beati au
gustini. Ea de re cessat triūphus. quē facit memoratus emulus
de consimili beati augustini auctoritate. Preterea q̄ idem. sanct
ctus augustin⁹. banc deuotā senserit opinionē videlicz q̄ virgo
gloriosa fuerit a peccato oziginale p̄seruata. patet ex eius ra
tionibus si bene ponderent̄. in opusculo de assūptione eiusdem
deductis. Et ita p̄ prelibatos testes fidedignissimos dictū
priuilegiū virginis gloriose extitit euidentissime. p̄batū. Et si ad
uersarius diceret. vbi reperit̄ beatū ambrosiū. aut btm̄ dñcū di
cta eoz testimonia p̄hibuisse. Ad hoc respōdeo legat ipse oīa
eoz scripta et p̄sertim beatū ambrosiū in li. de virginita. bea
te virginis. Immo cū recolēde memorie papa Sixtus quar
tus. id in offitio nouo de conceptione virginis immaculate ex
presserit. et ideo eidē credēdū est iuxta ea que le. et no. in c. Cū
a nobis de testi. et in cle. litteris de p̄batio. Nec fozet licitū pa
pā redarguere de mendatio. fm̄ io. an. vt ipse notat in ca. Si

motu p̄prio de p̄ben. in vi. Et si aduersarius diceret. plures alij sancti patres. et etiā nōnulli ex p̄dictis aliter dixerūt Ad hoc respōdeo q̄ si quis dicta eoz sane rimetur ⁊ intelligat tūc. nō de ea p̄ceptione. de qua hic loquor. S; de alia loqui vident̄ Duplex em̄ fuit p̄ceptus virginis gl̄ose. vn̄ qui fuit sem̄is susceptio Et ille nō fuit sanctus. sed cū libidine ⁊ p̄cupiscētia Nā caro eius. p̄ p̄cubitū suoz parentū. ⁊ ex semine hūano fuit concepta Et forte pie ac catholice opinandū est. put et ego etiā opinor q̄ actus copule cōiugal̄is suoz parentū ex quo actu beata dei genitrix quo ad carnē p̄cepta extitit. ad inspirationē spiritus sancti perpetratus ⁊ speciali p̄cepto p̄pletus absq̄ om̄i peccato fuerit Alius fuit p̄ceptus qui fuit eius anime infusio Et ille fuit a peccato originali p̄seruatus. ne d̄ facto p̄traheret. q̄d alias de iure cōtraxisset Et posito citra tamē veritatis p̄iuditiū q̄ aliqui sancti doctores. aliter dicerent. attamen cū quo ad id. dictū eoz nō sit. per sanctā matrem ecclesiā approbatū. eozundez opinio nō est de necessitate sequēda Exquo alij. cū eis in ea opinioe discordāt. iuxta ea q̄ no. p̄ doc. post inno. in c. ne. Initaris de p̄stitu. ⁊ p̄ pau. de eleaza. in cle. ⁊. de sum. tri. Ceterum Si forte aduersarius diceret q̄ p̄uilegiū debeat per scripturā p̄bari c. porro. et c. Cū olim de p̄uile. ⁊ notat̄. p̄ glo. nōbiles in c. ⁊. de cens. li. vi. Ubi glo. ponēs casus in quib⁹ requiritur scriptura. dicit p̄uilegiū esse vnū de p̄dictis casib⁹. Ad hoc respondeo q̄ dicta iura loquātur in p̄uilegijs datis p̄ papam. Et dato q̄ ea iura deberent etiā extēdi ad p̄uilegiū seu gratiā a dño deo cōcessā Et tūc dico. q̄ licet p̄uilegiū seu gratia p̄ncipalis debeat probāri per scripturā seu litteras. Attamē eiusdem p̄uilegij seu gratie. modus ⁊ circūstantie bñ possūt p̄ testes p̄bari. p̄out decidūt dñi de ro. decisio. cccxxv. in no. Uñ ad p̄positū p̄uilegiū seu grā p̄ncipalis. vicz q̄ btā ⁊ immaculata virgo sit mater dei. ⁊ q̄ sit a p̄phetis p̄nunciata. a patriarchis figuris ⁊ enigmatib⁹ p̄signata. ab euangelistis exhibita ⁊ mon

b 1

strata et ab angelo venerabilis atq; officiosissime hīs verbis sa-
cratissimis videlicet. Ave gratia plena dñs tecum salutata. ap-
tissime probatur ex sanctis vtriusq; testamenti paginis. Mo-
dus vero et circūstantie dicte gratie seu pziuegiū. puta an ipsa
in vtero matris sit sanctificata et an corpore et anima sit assūp-
pta Et an a peccato originali fuerit preseruata et his similes.
bene poterunt probari per testes. vt supra probatum est. Pre-
terea ex eo q; ipsa est mater dei Ecclesia omnem infert sanctita-
tem. omnē honorem omnez p̄rogatiuā sibi fuisse a deo collataz
que pure potest ⁊ debet tribui creature dei omnipotentis tamē
creatoris eius. honore semper saluo Ea de re beatus augusti-
n̄ in suo opusculo de assūptione eiusdē dat istā reglā de inq̄ren-
dis circa materiā. vt videat̄ quid congruit ratōi ⁊ ipi⁹ dignitati.

Rursus si mee disputationis aduersarius his nō contēt⁹ Sz
om̄ino scripturā autenticā de eo habere velit Et tūc ad eā oitē
dendam p̄mitto. q; illa scriptura dicatur autētica. cui a maio-
ribus nostris cōmuniter fides adhibita est. iuxta theoricaz tra-
ditā per bar. in l. 7. ff. Si cer. peta. et d. nico. in c. Lū causa de
probatio. Sed certo certius est. q; maiores et antecessores no-
stri cōmuniter scripturis prefatorum sanctorum et aliorum ve-
nerabilium doctorum. que asserūt beatā et gloriofam dei geni-
tricem a peccato originali preseruata. quod alias de iure con-
traxisset. nisi ex gratia et misericordia dei singulariter preserua-
ta fuisset. fidē dederint ⁊ adhibuerint Immo docēte experiētia
videm⁹ eas scripturas ab oib⁹ p̄ticularib⁹ tā secularib⁹ q̄ re-
gularib⁹ oim̄ ordinū ecclesijs. paucissimis demptis acceptari.

Expost dū p̄ dictū emulū subiūgitur. q; ille auctoritates vicz
Lota pulchra es amica mea Itē sicut liliū inter spinas ⁊c. lo-
quant̄ de tpe actie p̄ceptiōis. put dicit patere ex originalib⁹ ⁊c.
Ad hoc dico q; si originalia bñ inspiciant̄ tūc ex eisdez p̄iūctis
dicā sanctorū ac aliorū venerabiliū doctorū sup̄dictorū clarissime

48 10
cōstat eas auctoritates non solū de tpe actiue pceptionis. verū et
tiā de tpe passiue pceptionis. puta de eo instanti q̄ vicz aīa eius
corpōri infusa fuit. loqui et intelligi debere.

Dicit insup idem emul⁹ hoc esse falsū. q̄ peccatū originale sit
maxima macula. et maxima pena zc. Ad hoc rñdeo. Qz si
ipse emul⁹. dictā disputationē meā recte insperisset nō fuisset p
eū in eadem repertū me dixisse. peccatū originale esse maximā
maculā et maximā penā. Sz dixi p peccatū originale cōtrahi
maximā maculā et maximā penā seu obligationē ad penā eter
nā. vñ ista duo longe sūt diuersa vicz esse tale et cōtrahi per ta
le vt ptz vnicuiqz rationē habenti. Et nescitur quo spū ductus
Licet ex suis verbis iniuriōsis et infectiuis p̄sumatur q̄ spiritu
superbie aut inuidie seu rancōris ille emulus p̄libatā meā dis
putationē licz breuissimā. bene videre et rimari nō potuit. Et q̄
per peccatū originale maxima contrahatur macula siue maxia
pena seu obligatio ad penā eternam sic ostendo. Illa est macu
cula maxima p qua maxima imponitur pena. cū ex quātitate
pene eliciatur quantitas delicti. vt est tex. in c. Nō afferam⁹
xxiiij. q. 1. et in c. Quia tua l. dis. et fa. l. Respicendū in princi
pio ff. de penis. Vñ cū p illa macula originalis peccati impo
natur pena ignis eterni. vt est tex. in c. firmissime p̄pe si. de cō
se. dis. iij. Similiter p illa imponitur pena carētie visiōis dei cū
pena originalis pcti sit carētia visiōis dei. vt est tex. in c. Maio
res §. vez. de baptis. Sz cōstat penā ignis eterni aut perpetuo
in tenebris remanere. et visiōne dei carere. maximā fore penā
cū maxima pena sit ab ecclesia dei et fidelīū communione exclu
di. Et ideo excommunicatio. maxima dicitur pena. vt est tex. cū
glo. in c. Corripiantur xxiiij. q. iij. Agitur ea macula origina
lis peccati relinquitur matia. cū p ea maxima imponat pena
Nec obstat c. Regenerante de conse. dis. iij. Vbi dicitur q̄ p
uuli sine baptisate decedentes. mitissimam sustineant penam
Nam hoc verum respectu aliarū penarū infernalīūz. vt notat.

per glo. in dic. c. Regenerate. ⁊ in dic. c. Maiores. vñ nō ē icō
ueniēs. vñ ⁊ idē dici maximū ⁊ minimū. diuersis respectib⁹.

Et negatur om̄ino. q̄ rationes adducte p̄ beatū august. p̄ as
sūptione virginis glōse repugnarēt vniuersali redēptioni si idu
cerentur p̄ immaculata p̄ceptione. put ptz ex sup̄dictis ⁊ j. pa
tebit. Et licz v̄go immaculata. alias maiores et excellentiores
fortiatur p̄rogatiuas. q̄ beati iohannes et hieremias. attamen
si beata virgo fuisset in peccato originali cōcepta. tūc respectu il
lius. ipsa nō fuisset p̄ suū filiū benedictū. dñm deū nostrū. p̄ pre
dictis sanctis honorata ⁊ priuilegiata. vñ pie catholice ac ratio
nabiliter credendū est. eā p̄seruatā ⁊ illius respectu. etiā p̄ alijs
om̄ib⁹ sanctis. ex singlari p̄rogatia. honoratā ac p̄uilegiatam.

Et cū idem emulus rationes meas. quib⁹ p̄libatā piā sanctā
ac deuotā op̄inonē tenere moueor. impūgnare. conet. dicēs. q̄
prima ratio mea nō valeat. qz stat sanctū sanctorū habere m̄ez
om̄ino immaculatā. et tñ nō esse p̄seruatā ab originali zc. Et li
cet istud stare posset. Attamē mai⁹ purius et splendid⁹ ē quid
om̄ino nō maculari q̄ maculari et statim post mūdari. Luz
de primo dici posset. id om̄ino et nullo vnq̄ tempore macula
tū. sed nō de secūdo. Ob id mea prima ratio. ex optima p̄cedit
equitate. p̄ qua ratione optime facit dictū sancti augustini. in
suo opusculo de assūptione vbi sic dicit. q̄ ab obprobrio hūane
cōditionis a quo iesus excipit̄ rationale esse. vt maria excipi
atur. Et posito. citra tñ veritatis p̄iuditiū illud esse p̄tra s̄ctos
doctores. quod tñ non videtur si eoz dicta sane et recte intelli
gantur. attamē ex quo dicta eoz sanctorū doctoz. in ea pte ex
presse p̄ vniuersalē aut sanctā romanā ecclesiā nō sūt approba
ta. ⁊ alijs sancti et catholici doctores. in eo puncto cū eis discor
dant. Et ideo eoz dictis nō obstantib⁹. quis aliā p̄tem tenē po
terit. put sup̄ etiā tactū est. Ne hoc obstat Sanctitati seu
canonisationi sanctorū doctoz. qz nō obstante glōso martirio

19

11

Cipriani ipse errauit in fide. put patet illi. sen. di. vi. Licz em̄
idem sanctus ciprian⁹ inter doctores approbatos numeret. vt
in c. Sancta romana xv. dis. et tamē eius doctrina in aliquib⁹
fuit erronea. Immo de baptismo puuloꝝ eū rephendit bt⁹s
augustin⁹. put traditur de conse. dis. iij. in c. Quomodo Et
merito erat rephendend⁹ licet esset sanct⁹ martir ⁊ insignis.
vt xxxij. dis. §. porro Reprehensibilis aut erat p eo q̄ baptis
mū hereticoꝝ lauacrum diaboli appellabat. vñ sanctus augu.
de scripturis beati cipriani sic dicit. Quod in eis diuinaz scri
pturarū auctoritati congruit cum laude eius accipio. quod at
nō congruit cū pace eius respuo. viri huius laudē assequi non
valeo. eius multis litteris mea scripta nō comparo. ei⁹ ingeni
um diligo. eius laude delector. ei⁹ caritatem miror. eius marti
riū veneror. Hoc quod aliter sapit. nō accipio. quia ecclesia nō
accipit p qua sanguinē fudit. Hoc beatus augusti. Ex quo cō
cluditur. q̄ sanctitas vite nō inferat in om̄ib⁹ dictis sanctitatē
doctrinē. Nego insup id rationi et equitati repugnare. ⁊ qd̄
p hoc priuilegiū. soli redēptori dño nostro filio dei cōpetēs sibi
auferatur. Quia licz virgo inuiolata sit a peccato originali p̄
seruata. hoc tamē excellentie deitatis in nullo derogat. Qū ip
se adhuc multo et longe. ac incōparabiliter atz ineffabiliter san
ctior sit q̄ btā virgo. Ipse em̄ de facto et d̄ iure. ac ppria natu
ra et virtute. et de om̄i iustitia sanctus est. Sed beata virgo de
facto tantū. nō de iure. Itē nō de natura. sed de gratia. nec de
vlla iustitia. sed de sūma misericordia. Et ob dei omnipotentis. q̄
ex ea nasci voluit. ppriū honorē fuit p̄uata. Sile in dño im
peratore seu alio rege superiorē non recognoscēte. qui exempt⁹
est a lege cōmuni. de iure. Sz augusta siue regina est exempta
de facto ⁊ p̄ spetiale priuilegiū iuxta ea. que le. et no. in le. prin
ceps ff. de legi. et in l. Bene a zenone. in fi. l. de quadrien. p̄
scriptio. Preterea filius dei. deus et dominus noster. nihilomi
n⁹ remanet vniversalis redēptor. Nec hoc sibi derogat. sz ma
b iij

gis attollit. Cum eadem preseruatō fuerit modus perfectissimus redimendi. Nec per hoc tollitur. quin mediatoze indiguerit beata virgo. Sūme em̄ indiguit vt saluaret. Sicut fur in tercessionē indiget apud iudicē nē suspendatur. Et omēs indigemus christo mediatoze. Ne incidam⁹ in baratrū dampnationis eterne. Unde si hoc nō de roget filio dei dño nostro inquātū sanctus sanctorū. Nec inquātū mediator dei et hominū. Ex his relinquatur filiū dei dñm nostrū sue matris bñdicte. et nostrū oīm redēptorē ac reconcilatorē et mediatorē fuisse ⁊ esse. Et eā et nos oēs p sui glōsā mortē a morte eterna redemisse atq; reconciliasse. Nego insuper. q̄ p hoc q̄ beata v̄go fuerit a peccato originali preseruata ipsa equiparetur filio dei i puritate. Nam vt supra ostensū est. filius dei deus et dñs noster est purus in primo gradu puritatis. et habet eandē puritatem ex ppria natura et virtute. S; beata virgo est pura in secūdo gradu puritatis. et habz eandē ex gratia et sūma dei misericordia. Et ideo ob hoc nullū aufertur deo gloriozo p̄uilegiū. Simile nā scriptū legitur q̄ catholici dei voluntatē operantes filij dei vocantur. vt patet io. 1. Absit autē vt propterea filio dei dño et deo nostro aliqua iniuria irrogaretur. Nā tales vocātur filij dei p gratiā et adoptionē. dñs vero noster iesus. est filius dei p naturā ⁊ essentiā. Itē sacerdotes ob sui ordinis excellentiam et officij dignitatez dñj appellantur. vt in c. Lū ex iniūcto de hereti. Absit itē. vt p hoc deo gloriozo aliqua iniuria irrogetur. Sic in pposito licet virgo glorioza sit omīno pura et immaculata. ac ab omī labe pcti etiā originalis p̄seruata. Ad tamē filio dei nō p̄iudicat. Lū filius dei de⁹ et dñs noster sit in pparabiliter purior et omīno immaculat⁹. ex ppria natura ⁊ virtute. S; beata virgo per gratiā et sūmaz dei misericordiā pura est. et a peccato originali preseruata.

Ad id quod idem emul⁹ subiicit hoc esse falsū. vtz q̄ plures ecclesie recipiāt partē negatiuā. scz q̄ beata virgo nō sit concep

ra i pct o originali taq scriptura sacra et canonica reddes ratioz
 tale qz cu circa scripturas sanctas et canonicas nulli liceat du
 bitare zc de hac aut materia dubitetur. Respondeo hoc esse
 verissimu vtz q in tota vniuersali ecclesia plures ecclesie nu
 mero hac sancta scriptura asserente beatā et gloziosa dei geni
 tricem a peccato originali pseruatā vtz per experientia q oim
 rez dinoscitur magistra c q sit de elec li vi. Nā omes ecclesie
 tam seclares q regulares paucissimis vt sup exceptis eā sciaz
 scriptura docente experientia recipiūt. Et licet circa scripturas
 sanctas et canonicas ab ecclesia approbatas in ea pte in qua ex
 presse approbate sūt. nō liceat dubitare et ita intelligantur iura
 de hoc loqntia tñ in ea parte in qua expresse nō sūt approbate
 bene licet dubitare et opinari. put in puncto presenti Unde li
 cet opuscula sancti cipriani sint per sanctā romanā ecclesiā ap
 probata vt in dic c Sancta romana ecclesia xv dis tamē ei
 dicta i aliqb fuerūt erronea vt sup ptz Et ideo nō sequit opu
 scula istius facti sūt approbata ergo in nullo dicto sūt erronea
 Adē dicendū de dictis beati thome de aquino cui libri licet
 cōmuniter recipiant et tamē plura eius dicta pticularia per do
 ctos sacre theologie reprobant. Et idē de plurib alijs prout
 pleni nouerūt dñi theologi Sed qd dicta ratio mea sit per ex
 pressū fundata in dic c In canonib sic ad oculū ostendo. nā
 pal c. Non potest loqui neq intelligi in eo pūcto qui expresse
 fozet per ecclesiā approbat qz tūc standū esset approbatiōi et
 determinatiōi ecclesie Relinquit ergo q necessario loquat r in
 telligi debeat de eo puncto qui expresse nō est per ecclesiā appro
 batus Nā tūc si scripture canonice puta sanctorū aut alioz ve
 nerabiliū patrū r doctoꝝ catholicorum sint diuerse. tūc illa scri
 ptura est sequenda quā plures ecclesie numero accipiūt Et ita
 in pposito cū illā scripturā sanctorū et venerabiliū patꝝ et do
 ctorum catholicorum que asserit beatā et glōsā dei genitricē a pec
 cato originali pseruatā. plures ecclesie particulares tā secula
 res q regulares numero vti docet experientia recipiunt i gñ zc

Et reuera hec ratio que ex tex. apertissimo dic. c. in canonicis
extitit per optime fundata. nequaquam violari aut cauillari poterit
vt patet vnicuique tex. prealle. c. sane rimanti. Et quod plures eccle-
sie numero teneant ac solemniter celebrant festum conceptiois
Ub id etiam quod deus gloriosus suam gloriosam genitricem. ab om-
ni labe et macula peccati originalis. ex singulari gratia et sum-
ma misericordia preseruauerit. similiter patet per experientiam cum
in omnibus ecclesiis secularibus et regularibus. paucis exceptis in quibus
eo die fit sermo ad populum. hoc ita publice predicatur et annun-
ciatur. Et cum experientia. mediante qua. hoc probatur sit
rerum magistra. Et ideo alia probatio non est necessaria.

Leterum posito sed minime concessio. quod in ea opinione videlicet. quod be-
ata dei genitrix non sit a peccato originali preseruata. foret con-
cordis sanctorum doctorum sententia. et tamen cum ea opinio non
sit expresse per ecclesiam approbata. Nec sancta romana ecclesia
ea docet sequi. vtz ex bulla pape Sixti. Et ideo ab ea opinione
recedere non foret temerarium. put etiam patet ex supradictis et ex
prefata bulla. **Q**uinimo. Si in ea opinione esset concordis et apta
omnium sanctorum doctorum sententia. tunc papa cuius est omnium hominum
saluti prouidere. male faceret permittens vnicuique. quam partem ve-
lit tenere posse. put tamen dominus papa facit. vti claret ex predicta
bullam. **S**ed hoc dicere de papa et sancta romana ecclesia foret in-
iquum. Nam in eo dissimulare absque sui periculo non posset. hoc autem
verissimum est. quod in eo sit omnium sancte ecclesie doctorum concordis et apta
sententia. quod filius dei deus et dominus noster christus sit solus im-
munis a peccato originali de iure et de facto. et ex sui natura
et propria virtute. Sed beata virgo fuit ab eodem peccato im-
munis de facto tantum. et ex gratia et summa dei misericordia.
Nam hec non est communis omnium doctorum sententia videlicet. quod beata
et gloriosa dei genitrix non sit a peccato originali preseruata. vt
patet ex supradictis. Et cum idem emulus tertio dicat. quod
si dic. canon adeo crude esset intelligendum. tunc duceret in errorem
quod si plures ecclesie reciperent aliquam peruersam expositionem

sacre scripture que esset heretica tunc sequeretur qd quilibet deberet illam sequi etc. Ad hoc respondeo. et non sufficit mirari de tanta temeraria illatione que tamen ex dicitur. Si verba eius recte et sane ponderentur nullo pacto inferri potest. quod per apostolum dicitur. Loquitur de scripturis canonicis et per ecclesiam expresse non reprobatis unde ex separat non fit illatio ut supra deductum est Et ob id eius premissum exemplum de toto regno bohemie hic locum sibi vindicare minime potest. Quod id videlicet quod laicus necessario debeat communicare sub utraque specie sit expresse in concilio Constantiensi reprobatum in quo concilio autor eiusdem heresis fuerat ut hereticus condempnatus et combustus. Unde hec dictio Canonice non patitur has premissas illationes Quod hec scripture que heresim inducunt non sint canonicę neque ecclesiasticę Sed diabolicę et reprobate. Unde in proposito hec scripture asserentes beatam virginem ab originali peccato servatam non sunt reprobate neque heresim inducunt utque ex supra dictis Et ideo cessant dicte premissas illationes Quod sint a dictis meis separate Sed ex separatis non fit illatio igitur etc. Et in quantum idem emulor hanc meam rationem qua dixi illa tanto digniora esse imitatione quanto excellentiora sunt pietate impugnare conatur. Adducens nonnulla verba beati augustini in decimo de civitate dei et in primo de doctrina christiana etc. Ad hoc dico quod ea verba beati augustini sunt verissima Absit enim eundem honorem exhiberi creatori et creature Et creaturam sibi equiparari in puritate et aliquem hominum excipi ab universali redemptione. Nec pro hoc quod beata et gloriosa dei genitrix sit a peccato originali preservata idem honor deo debitus ipsi virgini gloriose prebetur Sed ob id summus et ineffabilis honor deo glorioso exhibetur qui ex sua singulari gratia et summa misericordia virginem benedictam preservavit Unde ipsa virgo benedicta glorificando deum omnipotentem merito dixit Magnificat anima mea dominum. Similiter dicere potuit prout sine dubio sepius orando dixit Non nobis domine non nobis sed nomini tuo da gloriam nec per hoc ipsa virgo inviolata est ab universali redemptione excepta Sed nihilominus pro morte gloriosam

filij dei dñi nři redēpta et recōcillata fuit. put sup̄ deductū est.
S; illud videlicet. q̄ sancti doctozes in eo p̄cordēt. q̄ beata et
gloriosa dei genitrix. nō fuerit a peccato originali p̄seruata lo-
quendo de peccato originali de quo in prefata mea breuissia
disputatione loquor: omīno nego. Cōtrariū em̄ patz ex supra
dictis. Nec obstant hec verba sanctorū doctozū vicz. q̄ null⁹ ho-
minū excepto christo sit immunis a pctō originali. qz hoc vez
de iure ⁊ de facto. ac de iustitia et p̄p̄ta v̄tute. S; beata virgo
fuit immunis nō de iure sed de facto. nō de iustitia. s; de gratia
et sūma dei misericordia. Et si hec foret oīm sanctorū doctozū cō-
cozū opinio et aperta sentētia. vicz q̄ beata virgo nō sit p̄serua-
ta. tūc pessime faceret dñs papa seu sancta romana ecclesia. p̄-
mittens vnūquēq; quā partē velit tenere. S; tūc ip̄e papa eā
de sententiā vsq; ad animā et sanguinē p̄firmare ⁊ defendere de-
beret. vt est tex. in c. Sūt quidā xxv. q. 1. Et ideo nō ponat ip̄e
emul⁹ os ī celū. et studeat se ab his v̄bis friuolis abstinē. D̄rete
rea si hec essz. oīm s̄ctorū doctozū p̄cozū et apta s̄na. tūc sedes a-
postolica. ad quā cause maiores fidē tangētes sūt referēde. vt
in c. hec est fides. xxiiij. q. 1. ⁊ in c. Maiores ī p̄ncipi. de baptis-
tā diu et p̄ tot lōgissima t̄pa nō dissimulassz. sed saluti aīaz du-
dū p̄ suam declarationē p̄uidisset et eam sentētia defendissz. vt
supra. Immo in eo puncto sacrosancta sedes apostolica. Seu
dñs papa. nedū dissimulauit. verū etiam expresse offitiū nouū
de eadē sanctissima p̄ceptiōe instituit. dās etiā ⁊ p̄cedēs. omībus
v̄triusq; sex⁹ christifidelib⁹. q̄ offitiū huiusmodi in die festiuitatē
p̄ceptiōis beate v̄gis. ⁊ p̄ octauas eiusdē deuote celebrauerit ⁊
dixerint. aut illis horis canonicis intererint. quotiēs id fecerit
vt eandē p̄sus indulgentiā ⁊ pctōz remissionē. quā p̄sequunt
fili qui missā et horas canonicas in festo corporis et sanguinis
dñi nostri iesu christi celebrant dicūt. aut his intersint cōsequāt
vti clarissime patet p̄ bullā seu extrauagantē. recolende memo-
rie pape Sixti. que incipit. Cū p̄cella meritoz insignia zc. Et
copla eiusdem habetur circa idez offitiū nouuz. Vñ si eēt oīm

sanctorum doctorum concordans sententia. quod beata virgo non sit a peccato originali preseruata. tunc dominus papa predictus. dictum officium nouum in quodam aperte legitur beatam virginem ab omni labe peccati preseruatum fuisse non instituisse aut auctorisasset. neque id legenti aut audienti indulgentias concessisset. Sed magis sanctorum doctorum concordans sententiam defensasset. prout et usque ad animam et sanguinem facere debuisset. ut supra. Ex his apertissime inferitur hanc non esse omnium sanctorum doctorum concordans sententiam. vix quod beata virgo non sit a peccato originali preseruata prout ex predictis claret. et ad oculum ostenditur. Et ad auctoritatem beati bonauenture potest responderi. quod forte loquatur de conceptione carnis. que fuit per concubitum maris et femine facta. Et non de conceptione animationis. Vel forte idem sanctus pater fuit in alia opinione. Nec etiam per id. quod virgo gloriosa fuerit preseruata. filius dei deus et dominus noster sue matri suum dedit honorem. prout similiter patet ex predictis. Item per hoc. gloria filii dei domini nostri. non diminuitur. sed magis extollitur et ampliatur ut supra.

Ex his relinquatur. dictas rationes meas optime fundatas et easdem profecto. ex vero saltem fundamento minime cauillari posse neque impugnari.

Ultimo sepe dicitur emulorum verba mea quibus affirmant quod volens tenere partem illam. vix quod virgo gloriosa non sit preseruata. debeat hoc facere seruata discretione et citra iniuriam. et quod ab his maxime abstinere deberet ubi dei predicator et impugnare nititur ponens quid facere posset predicator. et. Ad hoc respondeo quod predicator ea facere posset. seruatis tamen discretione et honestate et citra omnem iniuriam. Et ita ut scripture concordentur scripturis intelligantur dicta doctorum per eum deducta. Preterea quod omnia debet fieri seruata honestate patet. per ad Corinthios xiiii. ubi dicitur omnia autem honeste fiant. hinc ille gloriosus fratrum minorum princeps sanctus

Franciscus monet et exhortatur fratres suos vt in predicatione
quā faciunt sint examinata et casta eorū eloquia Et omnino ab
stinendus est ab iniurijs et presertim a sacerdotibus Quā ad sa
cerdotem spectet. nulli nocere. et omnib⁹ velle prodesse. vt in c. de
niq; xiiij. q. v. et in c. si. de postulan. Et sūt originaliter verba
sancti ambrosij in libro offitiorū. Porro. si per nōnulla verba
mea dicte disputationis mee emulū. contra iustitiā offenderim
quod me fecisse non arbitror. attento q̄ quis se vlcisci posset
puocatus. vt est tex. notabilis in l. Qui cū maior §. si libert⁹
ff. de bo. liber. Immo difficilimū ē. iustū dolozē temperare. vt
est tex. in l. Si adulterū cū incestu. §. imperatores. ff. de adul
te. peto vt amore. p̄seruantis et p̄seruate. ignoscat.

Et p̄dicta dixisse volui. Salua tamē semper in omnib⁹ tam cō
suetim q̄ diuissim Sancte matris ecclesie. aut sedis apostolice
determinatione. Cui determinationi tanq̄ filius obsequentissi
mus et cū omnibus quib⁹ decet obedientia et deuotione. q̄libet
parebo. Alia tamen pro pleniori intelligentia et solutione pre
dictorum dicenda. diuis theologis. hanc piam partem tenenti
b⁹ relinquo. Quorū correctioni et emendatiōi. hec dicta mea.
ne singularis aut capitosus videar. etiā submitto ad laudem dei
et sue matris immaculate Amen.

Volens itaq; ob dei honozē et gloriā ac virginis immaculate
eius matris singularem reuerentiaz de p̄fata pia opinione ple
nius contemplari. et quasi omnia que. in contrariū deduci pos
sent clarius soluere videat omnino tractatum de hac materia
venerandi patris domini petri aureoli sacre theologie doctoris
clarissimi qui meo iudicio multū clare et subtiliter ac citra omēz
iniuriam et seruata discretione hanc materiā p̄sequitur

Telos
B. B.

XV, 5